

PROTOCOL - Installation of the chief Investigator: Jovillisi. 7

Informant: Eroni Rokoua83yrs, Tamusue Village, Yasawa

UTUTAGA: NA NONA BULI EDUA NA TURAGA NI VANUA E TAMUSUE.

- E rawa beka ni ko talanoataka vei au na kena sa vakarau me buli edua na turaga e Tamusue.

- Sa vinaka vakalevu au dinadinataka eke na nona sa vakarau me sa

dan buli edua na turaga ni yavusa, mevaka ni ratou se tiko ogo na kena kawa ka dodonu meraton buliya na turaga me Tui. E tiko

sara ga na mataqali ko Namosau ena tokatoka ko Namoli, ena yavusa

vakaturaga ko Tamusue. Na gauna balavu sa oti eraton mani yaco

na dan veibuli eke kina na vatu edua vakayacori kina naveibuli

turaga e Tamusue na yacana na vanua e tiko mai kina na vatu koya

mai Namoli. Eraton dan kena dan talega ni veibuli nai tokatoka

mai Namoli, na vatu koya e caka tu edua na kena vale ka yacana

tiko na Bete ni sau, me tiko kina navatu ni veibuli. Ni ratou

sa dan yaco yani nai tokatoka mai Namoli eraton dan lai kerea

na vatu ogo me vakaraitaka edua na tamatama me sa na taqira

nai tutu vakaturaga ena vanua ogo. Ni ratou sa dan yaco yani

eraton sa dan poses se ko cei me taqira nai tutu vakaturaga e

na nodratou yavusa. Eraton sa dan yaco yani eraton sa gai digia

edua me lai tukituki ka ratou mai duri tu ga e mata ni katuba.

- Eso era tiko mat lau ena veivana taucooko ka ra tu kina era sa
 lai gole mat me mat yaco na veibuli. Era sa gai lako mat ka
 ra mat tiko ena vale ni lotu kayasana tiko ko Suetolu, mera
 lai wawa vakadua tu kina. Era sa lai vakararica mat eso na
 kakana, me ra waraki toka kina ko ira na gole tiko mat.
 Ena nona bita mat ko Timalevu me sa gole mat ka gole gara ki
 matasawa kina na dela ni yavu mat Rogoua sa gai laki curuma
 edua na vale. Era sa gai yacoyaco mat na kena turaaga ni vana
 ogo, ni ra sa oti taucooko mat era sa gai cabe vakadua mat ki
 Rogoua me sa laki yaco na veibuli vakaturaga. Era samat buli
 oti na turaaga R^g tu na Tui ni vana ena Yatu Yasawa. Kena
 balebale ni na dua na i lakolako vakaturaga ena vana ogo ko
 Yatu Yasawa ena veilitaki tiko kina na yavusa ogo kotamuse.
 Ketou mani vakayacora nai Sevusevu ka cabe ni ketou sa lai
 yacova na veibuli sa gai tu ga e vale na turaaga ena nona vaka-
 tokorokotaka tiko na cakacaka ni veibuli sa gai caka oti.
 Me yacova na gauna sa laki tu mat kina ena vana ka sa toka
 kina na turaaga na ketou kakana era kauta tiko ga mat na leve
 ni vana ka ketou vakatokat tiko na yavusa dau veibuli na to
 ena yavusa ko Tamuse, ena vana ko Yasawa.
 Sa vaka koya na kena levu.
 - Nunitaki gara vakalevu ni na yaga na veika ko sa talanotaka
 vei au me baleta na veibuli. E rawa ni ko tukuna vei au baleta
 na Bete ni sau se na vatu, na vatu go e ... ?
 - Ia na vatu ga ogo na vatu ni veibuli, e caka tiko edua na kena
 vale lailai me tu ga kina navatu se dua na kena Bete.

S A O T I

Sa kena levu.

turaga ka sa buli me luv ni vanua.

ni'u kila vale tiko ga na masi me dau lai vakataubeni vua na

au sega mada ni kila na yagona, ni'u sega mada ni tauva vakavivakava

na cakaca ni vei buli. E ratou kauta mai na tabua ket na masi

- Vinaka eratou sa dau tu ga na dau veibuli meratou dau vakayacora

vakamagalataka na veikae edau vakayacori ?

ratitaka na kena dau vakayacori na veibuli e rawa beka ni ko

- Marautaki sara vakalevu na nomu vakamagala, au rogoca ni ko vaka-

sega ni vakadonuya ena nona cakacaka tiko ga nakatabu.

mai ena gaura e liu ni ra sa dau tukuna mai na yacani tamata ka

ra dau garavi vakalevu. Na vatu koya mevaka sa kilalilevu tu

- Mevaka ena gaura e liu ni ra dau vosa mai na noda kalou vu ni

na kena cakacaka mai kena tukuni vua na vatu ?

na yacani tamata ka qai katabu mai, de rawa beka ni kemuni tukuna

- Au rogoca ni kemuni vosa tiko vua na vatu, ni sa tukuna yani

koya.

- Kevaka e sega ni dua na veibuli e cakaca ena sogo tu ga na vale